

**Venerabilis Bedæ Presbyteri Anglo-Saxonis, Doctoris
Ecclesiæ Vere Illuminati Opera Theologica, Moralia,
Historica, Philosophica, Mathematica & Rhetorica,
quotquot hucusque haberi potuerunt omnia**

In Vetus Et Novum Testamentum, Salvberrimis In Moysis Pentatevchvm,
Tobiam & Iobum, Libros Regum, Davidis Pasalmos, Parabolas Salomonis &
Cantica, Prophetas &c. explanationibus & Quæstionibus enodata:
Moralibus doctrinis & expositionibus in quatuor Evangelistarum Evangelia
illustrata: facundissimis ...

... Hic Tomus Quartus Allegoricis Expositionibus Et Qvæstionibus Vtrobique
Salvberrimis Tractat

Beda <Heiliger>

Coloniæ Agrippinæ, 1688

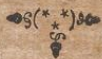
Dilectissimo Ac Reverendissimo Abbati Accæ, Humillimus Famulorum
Christi Beda S.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72011](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72011)

VENERABILIS BEDÆ PRESBYTE-
RI HEXAMERON, SIVE DE SEX
DIERV M CREATIONE LIBELLVS.

DILECTISSIMO AC
REVERENDISSIMO ABBATI
ACCÆ, HUMILLIMUS FAMU-
LORUM CHRISTI BEDÆ S.

DE PRINCIPIO libri Gene-
sis, in quo mundi hujus crea-
tio descripta est, multi multa
dixere, multa posteris ingenii
sui monumenta reliquere, sed præcipue quantum nostra
pauca ediscere potuit, Ba-
siliius Cæsariensis, quem Eu-
nathius interpres de græco
fecit esse latinum: Ambro-
sius Mediolanensis, Augustinus Hipponensis Episcopus:
quorum primus libris novem, secundus vestigia eius se-
quens libris sex, tertius libris duodecim, & rursus alii
duobus specialiter adversum Manichæos descriptis pro-
lixæ legentibus, doctrinæ salutaris fluentia manarunt, ejus
compleo in eis promisso veritatis, quo dicebat: *Qui credit
in me, sicut ait Scriptura flumina de ventre ejus fluent, aque vi-
væ.* E quibus Augustinus etiam in libris Confessionum
suarum, in libris quoque quos contra adversarium legis
& Prophetarum eximie composuit. Sed & in aliis sparsim
opusculis suis nonnullam ejusdem primordialis creaturæ
memoriam, cum expositione congrua fecit. Verum quia
hæc tam copiosa, tam sunt alta, ut vix nisi à locupletiori-
bus tot volumina acquiri, vix tam profunda nisi ab eru-
ditiore valeant perscrutari: placuit vestræ Sanctitati
id nobis officii injungere, ut de omnibus his velut de a-
menissimis latè florentis paradisi campis, quæ in sum-
mum viderentur necessitate sufficere, decerpemus. Nec
segnior in exequendo, quæ jubere es dignatus, extitit, quin
potius statim perspectis Patrum voluminibus collegi ex
his, ac duobus in libellis distinxit: quæ eodem adhuc pos-
sent instruere lectorem, quibus eruditus ad altiorem dis-
ceret, fortioresque majorum ascenderet lectionem. In
quo opere sensum per omnia memoratorum, aliorumque
quæ Catholicorum Patrum, nunc ipsius eorum, nunc bre-
viandi causa meis sermonibus: nunc tacitis eorum voca-
bulis, nunc commemoratis prout oportunitas locorum
distabat, ponere studebam. Produxi quoque opus usque dum
ejectus Adam de paradiso voluptatis, exilium vite tem-
poralis intravit: aliqua etiam de sequentibus sacræ histo-
riæ, si Deus voluerit, auxilio vestræ intercessionis comi-
tante, scripturus, dum primò librum sancti Esdræ prophæ-
tæ ac sacerdotis, in quo Christi & Ecclesiæ Sacramenta
sub figura solutæ linguæ captivitatis restaurati templi, re-
edificatæ sanctæ civitatis, reductorum in Hierosolymam
valorum, quæ abducta rescriptæ legis Dei quæ incensa
fuerat, castigati ab uxoribus alienis populi, & uno corde
atque animâ in Dei servitium converti, ut Propheta simul
& historicus conscripserit, parumper perscrutatus fuero, &
aliqua ex his, quæ commemoravi sacramentis, aptiora
studiosis Deo favente reddidero. Bene vale sem-
per amantissime Antistes, nostri memor
in Domino.

HEXAMERON.

In principio creavit Deus cælum & terram:
creationem mundi insinuans Scriptura
divina, aptè primo statim verbo æterni-
tatem atque omnipotentiam Dei crea-
toris ostendit. Quem enim in principio
temporum mundum creasse perhibet
ipsum profectò ante tempora æternaliter existisse desi-
gnat: & quem ipso conditionis initio cælum & terram
creasse narrat, tantâ celeritate operationis omnipoten-
tem esse declarat, cui voluisse fecisse est. Nam humana
fragilitas cum aliquid operatur: verbi gratiâ, cum do-
mum ædificamus, in principio operis materiam præpara-
mus, & post hoc principium fodimus in altum, dein-
dè immittimus lapides in fundamentum, deinde parietes
augescens lapidum ordinibus apponimus, sic-
que paulatim ad perfectionem operis propoliti perficien-
do perveniamus. Deus autem omnipotens, cujus man-
us est ad explendum opus suum, non eguit morâ tem-
porum, quia scriptum est: *Omnia quæcumque voluit, fecit.*
Undè benè dictum, quia in principio creavit Deus cælum &
terram: ut aperte detur intelligi, quia utrumque simul ab
eo factum est, quamvis utrumque simul ab homine dici
non possit. Denique dicit Propheta: *Initio tu Domine ter-
ram fundasti.* Hic autem Dominus cælum & terram in
principio creasse narratur, undè liquido colligitur, quia
factura est utriusque elementi pariter expleta, & hoc tan-
tâ velocitate divina virtutis, ut nec dum primum mundi
nascentis momentum esset: transcendens: potest autem nò
improbabiliter intelligi, in principio fecisse Deum cælum
& terram in unigenito Filio suo, qui interrogantibus se
Judæis, quid eum credere deberent, respondit: *Principium
qui & loquor vobis. Quia in ipso, ut ait Apostolus, condita sunt
omnia in cælo & in terra.* Sed diligenter intuendum, ut ita
quique sentibus allegoricis studium impendat, quatenus
apertam historici fidem allegoriando non derelinquat.
Quod autem vel quale sit cælum, quod in principio cum
terra factum est, sequentibus verbis insinuat: cum dicitur:
*Terra autem erat inanis & vacua, & tenebræ erant super
faciem abyssi.* Ut quid enim hæc de terra prætermisso cælo
intulit, nisi quia nil tale de cælo intelligi voluit: ipsum est
enim cælum superius, quod ab omni hujus mundi volu-
bili statu secretam divinæ gloriæ præscientiæ manet sem-
per quietum. Nam de nostro cælo, in quo sunt posita lu-
minaria huic sæculo necessaria, in sequentibus Scriptura,
quomodo vel quando sit factum, declarat. Non ergo super-
ius illud cælum, quod mortalium omnium est inaccessi-
bile conspectibus, inane creatum est & vacuum, ut terra,
quæ nil in prima sua creatione virentium germinum vel
viventium produxit animalium: quia nimirum suis inco-
lis mox creatum, hoc est beatissimis Angelorum agmini-
bus impletum est, quos in principio cum cælo & terra con-
ditos esse: ac mox conditionem suam, simul & totius crea-
turæ primordialis ad laudem creatoris retulisse testatur
ipse conditor, qui loquens ad sanctum famulum suum Job
dicit: *Vbi eras quando ponebam fundamenta terræ? & paulò
post: Cum me laudarent simul astra matutina, & subilarent o-
mnes filii Dei.* alia videlicet matutina eisdem Angelos,
quos & filios Dei nuncupans, ad distinctionem nimirum
hominum sanctorum, qui postmodum creandi, ac velut
altra vespertina post confessionem divinæ laudationis
per mortem erant carnis occidendi, & quibus videlicet a stris
matutinis ob despectum socii Dei laudationis audire ce-
ruit: *Quomodo cecidisti de cælo lucifer, qui mane oriebaris? cor-
ruisti in terram qui vulnerabas gentes, qui dicebas in corde tuo: In
cælum ascendam, super sidera Dei exaltabo solium meum. In cu-*